

14. ročník evropské soutěže o nejlepší esej pro studenty 2025

vyhlášené

Dr. Albert-Peter Rethmann, spolkový předseda Ackermann-Gemeinde,
a Doc. Dr. Matěj Spurný, předseda Společnosti Bernarda Bolzana.

Téma:

„Potřebuje politika církev? Potřebuje církev politiku?“

1. místo:

Adrian Schroeder

22 let, bakalářský program: Správa nemovitostí pro realitní makléře

V období rychlých společenských a politických proměn se znovu otevírá otázka role církve. Zprávy v médiích často poškozují její obraz a zpochybňují její poslání. Odluka církve od státu patří mezi základní principy moderních demokracií. Přesto zůstává nejasné, zda tato odluka znamená naprostou neutralitu, nebo naopak vytváří prostor pro spolupráci v určitých oblastech. Právě proto je nutné přemýšlet o významu těchto dvou institucí – nejen v současnosti, ale i s výhledem do budoucna.

Politika a cíkev – střet nebo souhra?

Politika se věnuje pravidlům společenského soužití, církev nabízí morální kompas. Ačkoliv sledují odlišné cíle, jejich zájmy se často protínají – zejména pokud jde o lidská práva, spravedlnost či etické otázky. Historie přináší řadu příkladů, kdy církevní hodnoty inspirovaly politická hnutí, například boj za občanská práva v USA.

Zároveň ale hrozí, že náboženské postoje ovlivní demokratické procesy příliš dogmatickým způsobem. V pluralitních společnostech bývá zasahování církve do politiky vnímáno jako riziko pro rozmanitost názorů. I tak však nelze přehlédnout, že církev může přispívat jedinečnými morálními pohledy – mnohdy trvalejšími než ty politické.

Má církev v sekulárním světě ještě co říct?

Úbytek členů církví v mnoha evropských zemích vyvolává otázku, zda církev stále představuje relevantní hlas ve veřejné debatě. V diskuzích o bioetice, klimatické spravedlnosti nebo technologiích by však mohla nabídnout širší a hlubší perspektivu – takovou, která překračuje krátkodobé politické zájmy.

Například téma ochrany stvoření – hluboce zakořeněné v teologii – dnes rezonuje i mimo náboženský kontext. Ekologická udržitelnost je globální výzvou, ale církev k ní

může přistupovat skrze morální a duchovní rozměr, který posiluje vědomí odpovědnosti vůči budoucím generacím.

Proč je církev vnímána jako konzervativní?

Obraz církve jako konzervativní nebo až zpátečnické instituce má hluboké historické kořeny. Znamená to ale, že se odmítá měnit? Ne nutně. Výroky papeže Františka o chudobě, migraci nebo ekologii ukazují, že církev se postupně otevírá. Výzvou zůstává nalézt rovnováhu mezi tradicí a aktuálními výzvami.

Napětí mezi těmito dvěma póly se naplno projevuje v debatách o genderové rovnosti, právech LGBTQ+ či roli rodiny. Církev čelí kritice, že se mění příliš pomalu. Ale právě toto napětí může být i výrazem snahy zachovat univerzální hodnoty v rychle se proměňujícím světě.

Společnost bez církve?

Co by pro společnost znamenalo, kdyby církev zcela ztratila vliv? Politika by mohla působit bez náboženských omezení. Na druhé straně by tím společnost mohla přijít o důležitý hlas, který hájí slabé a připomíná trvalé hodnoty.

Hodnoty jako láska, milosrdenství či solidarita mají v evropské kultuře křesťanské kořeny. Sekulární společnost je může sdílet, ale často jí může chybět jejich duchovní a etická hloubka – zejména v dobách krize.

Církev také nabízí společenství – něco, co je v době rostoucí individualizace a izolace čím dál vzácnější. Společnost, která by církev úplně vytěсниła, by tak mohla přijít i o tuto dimenzi mezilidské soudržnosti.

Dialog místo dominance

Jak může vypadat zdravý vztah mezi církví a politikou? Církev by se neměla snažit o politickou moc, ale měla by nabízet morální vedení. Politika by ji neměla vnímat jako překonaný relikv, ale jako partnera v hledání odpovědí na klíčové otázky dneška.

Vzájemný respekt a zachování nezávislosti jsou nezbytné. Církev nemá rozhodovat o zákonech a politika nemá znevažovat náboženské přesvědčení. Pokud se obě strany naučí spolu mluvit a vzájemně naslouchat, mohou společně přispívat k obecnému dobru.

Závěr

Vztah mezi církví a politikou není černobílý ani jednoduchý. Vyžaduje otevřený dialog, v němž každá strana zná svou roli a respektuje hranice té druhé. Sekulární politika nepotřebuje církev, která diktuje – ale možná potřebuje takovou, která dokáže inspirovat.